

Městská knihovna v Praze

**Míla
Linc**

Mistři písmen,
učni slov
knihy o psaní,
knihy pro psaní

PRAHA 2014

Půjčujeme:

knihy / časopisy / noviny / mluvené slovo /
hudbu / filmy / noty / obrazy / mapy

Fpřístupujeme:

wi-fi zdarma / e-knihy / on-line encyklopedie /
e-zdroje o výtvarném umění, hudbě, filmu

Pořádáme:

setkání s autory / přednášky / koncerty /
filmová představení / výstavy /
aktivity pro děti a jejich rodiče / čtení

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.facebook.com/knihovna

www.e-knihovna.cz

Znění tohoto textu vychází z díla *Mistři písmen, učni slov* tak, jak bylo napsáno Mílou Lincem v roce 2013 (LINC, Míla. *Mistři písmen, učni slov*. Praha: Míla Linc, 2013. [16 s].).

---

§

Text díla (Míla Linc: *Mistři písmen, učni slov*), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), je vázán autorskými právy a jeho použití je definováno [Autorským zákonem](#) č. 121/2000 Sb.

Citační záznam této e-knihy:

LINC, Míla. *Mistři písmen, učni slov: knihy o psaní, knihy pro psaní* [online]. V MKP 1. vyd. Praha: Městská knihovna v Praze, 2014 [aktuální datum citace e-knihy – př. cit. rrrr-mm-dd]. Dostupné z: http://web2.mlp.cz/koweb/00/03/99/98/64/mistri_pismen_ucni_slov.pdf.

Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a tiráž), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uved'te autora-Nevyžijte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.0 z 24. 1. 2014.

OBSAH

Knihy o psaní	6
Knihy pro psaní	12
Krev, pot a slzy.....	19
Literární dílna Městské knihovny v Praze	29

Dostává se vám do rukou malá pomůcka vzešlá z literární dílny zaměřené na sci-fi a fantasy „Mistři písmen, učni slov“. Hledáte příručky tvůrčího psaní? Potřebujete poradit, kde si můžete nechat poradit? Právě pro vás je následující brožurka.

Každého, kdo by se chtěl stát spisovatelem, čekají kvanta práce. Není to tak, že si sednete a za jeden večer stvoříte nejúspěšnější bestseller všech dob. Ale to všechno víte...

Možností, kde hledat pomoc je několik. Kromě rubriky „*Profici radi*“, která vychází v časopise Pevnost, a možnosti navštěvovat různé literární workshopy, můžete nahlédnout i do velkého počtu příruček a knih o psaní.

Ne, nebojte se, nemusíte se řídit vším, co někdo napsal a vymyslel. Vezměte si z rad to, co vám „sedne“, přizpůsobte si zbytek a vytvořte si svůj vlastní styl. Nicméně vždycky je dobré třeba jen vědět, co nechcete použít.

Proto jsem připravil tento seznam knih nejen o tvůrčím psaní, které jsou k dostání v Městské knihovně v Praze – tedy hned po ruce (máte-li i Prahu po ruce) a v dostatečném množství.

Zatímco jiné seznamy odkazují třeba na zajímavé tituly, o nichž si můžete nechat jenom zdát, protože nejsou k sehnání (takové články mě vždycky strašně pozlobí, když se k daným informacím stejně nemohu dostat), my nabízíme možnost, jak se podívat i dovnitř doporučovaných knih.

Tento seznam rozšiřuji i na další knihovny napříč republikou, takže pokud máte nějakou knihovnu blíž než tu pražskou, tak vodítko naleznete na těchto webových stránkách: <http://mila-linc.cz/pro-pisalky/knihy-o-psani> (stránku neustále rozšiřuji, takže pokud tam aktuálně něco není, brzo tam být může).

Tak hodně štěstí při psaní a sbírání inspirace!

Knihy o psaní

Nabídka příruček tvůrčího psaní, knih o psaní a dalších pomůcek. V tabulce najdete, jak se kniha jmenuje, pod jakým autorem tuto knihu naleznete (pokud není autor uveden, pak platí většinou začátek názvu). Signatura je pro lepší dohledání v našem elektronickém katalogu Koniáš – ten teprve ukáže, zda je kniha přítomná a kde ji lze nalézt. A poznámka... inu, pokud je potřeba, tak tam je vložena poznámka. Nejčastější OCHy (neboli Obecná Charakteristika; to je to, co je na barevném proužku napsáno na hřbetě knihy) je pak odkaz na správný regál v knihovně, kde je možné nalézt další tématickou literaturu, která není uvedena přímo v tomto seznamu.

Příručky pro spisovatele		Nejčastější OCHy: X1, X1c, N2d	
Titul	Autor	Signatura	Poznámka
Jak blufovat o sci-fi	NEFF, Ondřej	X 5953	
Jak napsat bestseller	BRAYFIELD, Celia	X 7200	
Jak psát příběhy, básně, dopisy...	FAUNDEZ, Anne	X 7798	Spíše pro děti, ale dobrá
Jak se dělá kniha	PISTORIUS, Vladimír	N 6208	
Jak se píší knihy aneb Lehko..	HAJN, Petr	N 4893	
Jak zkrotit Pegasa	SVĚTLÍK, Eduard	X 6571	
Královská zábava	NEFF, Ondřej	X 7739	
Malá škola prózy	FRANZ, Rudolf	X 4266	
Nápady čtenáře detektivek	ŠKVORECKÝ, Josef	X 2028	
O psaní	KING, Stephen	X 6412	

O spisovatelství a stylu	SCHOPENHAUER, Arthur	X 5501	
Průvodce po literárním řemesle	HRDLIČKA, František	X 6755	
Rádce pro (začínající) spisovatele	RÁDCE	N 7149/08	pouze Školská
Rádce pro začínající spisovatele	RÁDCE	N 7149	
Středověký svět	LINC, Míla	D 15772	
Středověký svět 2	LINC, Míla	D 15772/2	
Tvůrčí psaní pro každého	DOČEKALOVÁ, Markéta	X 7051	
Tvůrčí psaní pro každého 2	DOČEKALOVÁ, Markéta	X 7051/2	
Tvůrčí psaní pro každého 3	DOČEKALOVÁ, Markéta	X 7051/3	Dramatická tvorba pro televizi
Umění psát	WATTS, Nigel	X 5830	
Writing the wave	AYRES, Elizabeth	X 6738	text v AJ
Základna 6	ZÁKLADNA	AA 39068	
Základna 7	ZÁKLADNA	AA 38888	
Základna 9	ZÁKLADNA	AA 55178	
Zen a umění psát	BRADBURY, Ray	X 5815	

Jak napsat Bestseller – Brayfield, Celia

Příručka hodně o západním stylu psaní, zaměřená skutečně na problém, jak napsat knihu, která se bude prodávat po tisících. Pro českého autora je v mnoha případech nepoužitelná (potřeba mít literárního agenta u nás není tak akutní, zatímco autorka jej považuje za nejdůležitější), avšak pár zajímavých momentů obsahuje. Mě osobně přišla autorka až příliš chvastounská a na to, že jsem od ní nikdy nic nečetl a před přečtením této knihy jsem ani neznal její jméno, poněkud nedůvěryhodná. Ale to může každý

čtenář cítit jinak a pro někoho může tato kniha být skutečně užitečnou.

Jak zkrotit pegasa – Světlík, Eduard

Kniha nese podtitul O literární tvorbě s humorem. Vtipné pojednání o tom, jak se dělá literatura, je zároveň doplněno i souborem užitečných poznatků a návodů pro ty, kdo se sami chtějí věnovat literární tvorbě. Zaměřuje se na poezii, avšak řada problémů je společná všem žánrům: jak přikládat průvodní dopis, jak se nechovat vůči začátečníkům arogantně a jak se nebát na sobě pracovat. Přečtení této knihy kromě jiného usnadní váš pohled na redaktory – nejsou to krvelačné bestie, jen prostě chtějí dělat svou práci dobře a většinou vám i pomoci.

Královská zábava – Neff, Ondřej

Ondřej Neff patří ke spisovatelské elitě a to je fakt, který je daný (ať už vám jeho knihy sednou či nikoliv). V rozsáhlé knize rozhovorů s Ivo Fenclem pak rozebírá nejenom životní osudy, ale věnuje se i hodně psaní. Můžete se dozvědět, co u svých prací považuje za chyby, co za přednosti, co by měl začínající autor dodržet, na co si dát pozor (učme se z chyb cizích, ne z vlastních). Je potřeba hledat mezi řádky, ale poklady se v této čtivé knize skrývají skutečně veliké.

Malá škola prózy – Franz, Rudolf

Starší knížečka, která bohužel doplácí na svůj zasloužilý věk. Obsahuje totiž tolik praktických rad jako málokterá druhá. Bohužel pro nás – na psacím stroji už dneska nepíše nikdo a trápení s normostránkami nahradilo trápení s počtem znaků. A stejně tak se již nemusíme zaobírat tím, jak správně popsat mladého komunistického hrdinu, ale tvoříme si hrdiny jiné. I přes tyto dvě – místy docela zásadní – chyby tam začínající spisovatel najde mnoho podnětných rad: jak povídku krátit, jak psát dialogy, jak

popsat postavu, jak nazvat povídku ... Bonusem je potom „dialog“ s velikány (a někdy jen s rudými „velikány“) literární scény, kteří přidávají svá moudra.

O psaní – King, Stephen

Jeden z nejlepších spisovatelů se rozhodl podělit o své zkušenosti. Opět, pro nás malé Čecháčky, je část toho nepoužitelná a spíše jen k závisti, co všechno mohou dokázat za velkou louží. Část knihy je potom vyprávěním o Kingově životě a spisovatelům k použití zbývá malá část textu. Malá, ale i tak zásadní. Ne ve všem s Kingem souhlasím, avšak musí se nechat, že těch několik rad, jež nabízí, už radě lidí pomohlo. Kromě teorie najdeme na konci knihy ještě ukázkou práce s textem – původní a opravenou verzi s poznámkami, co, proč a jak. Rozhodně se vyplatí nahlédnout.

O spisovatelství a stylu – Shopenhauer, Arthur

Uzounká kniha starobylého jazyka nabízí několik nadčasových myšlenek, které jsou platné dodnes. Jistě, musíme přetrpět pasáže, že jediný jazyk, kterým lze psát, je němčina. Dozvíme se, že kniha by měla mít správný název: měl by být jasný, měl by odpovídat obsahu knihy, neměl by klamat a neměl by být příliš dlouhý, protože pak zanikne. A měl by být originální, protože není většího brídilství, když někdo název pro svou práci někde sprostě ukradne. Dále by autor měl ovládat jazyk, kterým píše. Neměl by se skrývat za pseudonym, stejně jakoby v anonymitě neměl setrvávat recenzent. A ještě spousta dalších postřehů. Je to čtení na jeden večer a k přemýšlení na mnoho dalších hodin.

Průvodce po literárním řemesle – Hrdlička, František

Je klasickou příručkou tvůrčího psaní. Kromě teorie obsahuje i velkou řadu různých úkolů (což u většiny jiných zde zmíněných knih není obvyklé). Obrací se jak na úplné začátečníky, tak i zkušený autor objeví mnohé z toho, co dosud nevěděl. Kromě toho,

na rozdíl od některých profilů uznává i tvůrčí krizi a nabízí návod, jak z ní ven. A stejně tak i teorie o příběhu a zápletce nabízí možnost, jak vybruslit z momentální prázdnoty. Pravda je totiž taková, že už nevyprávíme originální příběhy – pouze je můžeme originálně zabalit.

Rádce pro (začínající) spisovatele, novináře a překladatele

Tohle je skutečně zajímavá kniha – zejména pro autory již pokročilejší. Stručně nás seznámí s tím, jak psát, ale zejména s tím, jak napsané upravit a hlavně jak je nabízet. Kromě ryze praktických rad kniha obsahuje i seznam některých vydavatelství a seznam literárních soutěží (povětšinou scifistických). Ročenka z roku 2008 je obsáhlejší než její starší sestrčka a nabízí mnohem víc rad nejenom, jak dílo napsat, ale kde a jak ho nabízet, abyste se stali slavnými.

Středověký svět 1 a 2 – Míla Linc

Nebyl bych správným egoistou, kdybych sem nevecpal Středověký svět. Tato dvoudílná brožurka nese podtitul „příručka pro autory fantasy a pány jeskyně.“ Pokud již máte příběh a chcete pro něj postavit kulisy fantasy světa, potom Středověký svět nabízí řadu inspirací, vodítek a informací.

Tvůrčí psaní pro každého 1, 2 a 3 – Dočekalová, Markéta

Praktická příručka o psaní – jak pro naprosté začátečníky (dozvíte se i, jak poznáte, zda máte či nemáte vlohy pro psaní). Kromě prózy se věnuje i několika dalším žánrům. Velice příjemné je srovnání knihy a filmu z hlediska autorského. V druhém pokračování Dočekalová rozvíjí práci s povídkou – s dějem, charakteristikou postav i následná prací na povídce, aby byla čitelná. Třetí díl je věnován dramatické a zábavné tvorbě pro televizi.

Text je psán hodně podrobně, s řadou praktických příkladů a rozborů a začínajícímu autorovi nabízí hodně pomocných ručiček.

Kniha na mne ovšem působí i dojmem, že autorka považuje člověka za stroj, jemuž stačí vložit správný program a který potom vytvoří literární dílo. Avšak tak či onak, jde zřejmě o nejpodrobnější knihu české autorky na toto téma a (nejen) proto si pozornost rozhodně zaslouží.

Umění psát – Watts, Nigel

Inspirativní příručka pro adepty spisovatelství věcným a zábavným způsobem odhaluje řemeslný základ umění psát. Autor se nesnaží ze čtenáře udělat spisovatele, ale nabízí mu řadu inspirací a nápadů, co a jak. Velkým kladem jsou ukázky špatných a dobrých příkladů, velké množství použitelných drobností i vcelku čtivý styl a místy příjemně polopatická vysvětlení. Pokud hledáte cestu, jak napsat první řádku, určité tu budou lepší příručky; avšak pokud jste již pár stránek napsali a chtěli byste pojmenovat (a následně vylepšit či změnit) to, co vlastně děláte, potom Umění psát je tou pravou knihou.

Zen a umění psát – Bradbury, Ray

Další těžká klasika. Nutno ovšem říci, že jako většina knih je zřejmě jak pro koho – mě osobně Bradbury nic moc neřekl. Příjemným zjištěním bylo, že už nemusíme závodit s časem ve veřejných písárnách a dveře k psaní jako takovému máme mnohem otevřenější. A hlavní myšlenkou několika esejí, které jsou v knize shromážděny, a ve své podstatě i mnoha dalších knih a článků, které zde byly zmíněny nebo na ně můžete narazit jinde, je to, že pokud chcete psát – pište s radostí.

Knihy pro psaní

(Nejen) fantasy jako taková je o fantasii; nicméně ať už je svět jakkoliv šílený, stále by měl mít svá pravidla, jimiž se řídí. Stejně jako na naší zemi funguje řada přírodních zákonů (gravitací počínaje a spojitostí přílivu a odlivu s měsícem konče), tak i ve vymyšleném světě musí existovat jisté hranice – a to nejenom ty zemské.

Ptáte se proč?

Kvůli tomu, aby příběh měl kostru, o níž se může opřít a díky níž může vzlétnout do výšin. Lidské tělo má také kosti, které na první pohled nejsou vidět, ale dávají tělu tvar. Bez kostí bychom byli beztvaré a bezmocné hromádky kníkajícího slizu.

Co tedy lze pro tvorbu „kostí“ doporučit?

V následujících tabulkách naleznete seznámek dalších knížek, které se pro psaní mohou hodit. Ať už jde o knihy o historii (takové té použitelné pro většinu fantasy světů), tak i o přírodě, o jazycích a mnoho dalších. Samozřejmě není kompletní, těch knih je určitě mnohem více, opět jsem vycházel z dostupnosti v knihovně a mých skromných znalostí. Jde pouze o tipy, můžete najít samozřejmě mnohem více knih, jež vám budou sympatické.

„Omezením“ tohoto seznamu je i můj zájem především o fantasy, takže zde chybí knihy o vesmíru, o moderních zbraních apod.

Nebojte se v knihách hledat po vědeckém způsobu: v použité literatuře můžete nalézt další odkazy na další zajímavé knihy.

Z dějin – jak to vypadalo v minulosti

Z dějin		Nejčastější OCHy: D1b, D1e	
Titul	Autor	Signatura	Poznámka
Cesta na popraviště	Šindelář, Vladimír	D 12414	
Cestování ve středověku	Ohler, Norbert	D 14815	
České erby	JANÁČEK, Josef	D 10815	

České hrady	DURDÍK, Tomáš	D 18222	
České město ve středověku	HOFFMANN, František	D 11265	
Dějiny hmotné kultury 1	PETRÁŇ, Josef	D 10472/1-1	
Dějiny hmotné kultury 2	PETRÁŇ, Josef	D 10472/1-2	
Dějiny odívání - Renesance	KYBALOVÁ, Ludmila	D 12182/1	
Dějiny odívání - Středověk	KYBALOVÁ, Ludmila	D 12182/5	
Encyklopedie českých hradů	DURDÍK, Tomáš	D 16020	
Encyklopedie řádů, kongregací...	BUBEN, Milan	L 10514/1	
Encyklopedie středověku	LE GOFF, Jacques	D 14558	
Heraldika	BUBEN, Milan	D 10585	
Kůň ve službách člověka - středověk	DUŠEK, Jaromír	D 11965	
Legenda o Ostojovi	SMETÁNKA, Zdeněk	D 11266	
Na hradech, v kláštorech, v podhradí	BREUERS, Dietrich	D 13016	
Slabikář návštěvníků památek	HEROUT, Jaroslav	S 10962	
Volný čas ve středověku	VERDON, Jean	D 14843	
Významový slovník	NESLÁDKOVÁ, Ludmila	D 12317	
Zapomenutá řemesla	JANOTKA, Miroslav	D 10326	
Život ve středověku	VONDRUŠKA, Vlastimil	D 17042	

Většina těchto knih pomůže vytvořit zajímavé kulisy pro Váš fantasy svět – pohybujeme se samozřejmě v tom nejzákladnějším –

tedy západním – pojetí. Pokud byste rádi inspirace z východu, stačí najít případné další knihy, které zde již uvedené nejsou.

Ze všech zde uvedených vyberu jednu knihu za všechny: Dějiny hmotné kultury jsou jednou z nejobsáhlejších „kulisních“ knih – hmotná kultura se týká všeho, co obklopovalo naše předky: jak žili, kde bydleli, jak se oblékali, co vyráběli, jak cestovali atd. atd. Tedy skutečné kulisy středověkého světa, kde mnohé věci jdou snadno použít i pro fantasy.

Podrobnější rozpis u jednotlivých knih je k nalezení ve Středověkých světech (viz knihy o psaní).

Skutečná fantasy – mytologie, magie, bájně bytosti

Skutečná fantasy		Nejčastější OCHy: D1b (mytologie)	
Titul	Autor	Signatura	Poznámka
Bestiář	ANTONÍN, Luboš	D 14833	
Čarodějové	DEDOPULOS, Tim	L 11214	
Fantastická zoologie	BORGES, Jorge Luis	D 10733	
Fantastické a magické z hlediska psychiatrie	VONDRÁČEK, Vladimír	P 5190	
Fantastický bestiář	BAUER, Jan	AA 36202	
Lexikon magie	NAKONEČNÝ, Milan	L 15003	
Magie ve středověku	KIECKHEFER, Richard	D 16000	
Mytologie	COTTERELL, Arthur	D 17459	a jiné podobné
Nestvůry a draci	DELALANDRE, Benoit	D 17491	
Tolkienův bestiář.	DAY, David	AA 34919	

Mnohé světy se obracejí k naší skutečné mytologii – ať už jde o náboženství, bohy nebo různé další mýtické bytosti. Někdy je samozřejmě lepší vytvořit mytologii zcela vlastní (jako se to povedlo například Tolkienovi), ale to je úkol většinou nad síly začínajícího

autora. Je totiž potřeba dát pozor nejenom na samotný pantheon, ale i na to, aby se v dané povídce neobjevilo těch informací tolik, že se z akčního příběhu stane encyklopedie. Pro inspiraci je tu proto tento seznam – to skutečné mnohdy stačí jenom lehce upravit, aby to zapadlo do vašeho světa.

Stejně tak magie jako taková: abyste mohli kouzlit, v ideálním případě byste měli mít vymyšlený celý systém – a ne vždy to je snadné (a nutné).

Kromě zde uvedených knih existují i různé průvodce po známých fantasy světech – v některých z nich jsou principy magie též popsány; existují různé fantastické a „dračákovské“ bestiáře, seznamy kouzel apod.

Nesnažte se kopírovat, ale je-li to potřeba, nebojte se inspirace.

Z polí válečných – vojenství, zbroje, zbraně atd.

Z polí válečných		Nejčastější OCHy: W+, W1e	
Titul	Autor	Signatura	Poznámka
Encyklopedie zbraní a zbroje	KŘÍŽEK, Leonid	W 1562	
Středověk	WAGNER, Eduard	W 2790	původní vydání Kroje, zbroj a zbraně...
Šermíři, rváči a duelanti	ŠINDELÁŘ, Vladimír	D 11802	v ÚK
Velká kniha o soubojích a duelantech	ŠINDELÁŘ, Vladimír	D 15643	
Vojenské dějiny Československa 1	VOJENSKÉ (Klučina, Petr)	W 1041/1	
Zbraně, šerm a mečíři	LETOŠNÍKOVÁ, Liduše	W 943	není na Smíchově

Do této kategorie by šlo vepsat knih mnohem víc. Většina klasických dobrodružných fantasy (nejen) má hrdinu s mečem (či

jinou zbraní) a nechybí souboje, bitky nebo dokonce celé bitvy. Dalo by se říci, že pokud se do fantasy něco ze středověku přejímá téměř se vším všudy, nejčastěji je to rytířství a boj jako takový.

Z tohoto hlediska je nejdůležitější spisovatelovou encyklopedií kniha od Leonida Křížka, kde je k nalezení nejenom dostatek informací o zbraních evropských, tak i řada těch exotických, jež se hodí pro případné nelidské rasy.

Jazyk – slovníky, jazykové příručky

Jazyk		Nejčastější OCHy: R1b1	
Titul	Autor	Signatura	Poznámka
Jak se bude jmenovat?	KNAPPOVÁ, Miloslava	R 5456	
Malý staročeský slovník	BĚLIČ, Jaromír	R 5484	
Pomístní jména v Čechách	POMÍSTNÍ	R 7052	
Slovník cizích slov	SLOVNÍK	R 10362	
Slovník synonym a frazeologismů	BEČKA, Josef Václav	R 5426	
Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost	SLOVNÍK	R 9957	Rok vydání 2003

Nabídka jazykových knih by se dala hodně doplnit. Každý spisovatel by určitě měl mít zásobu podobných knih. Slovník spisovné češtiny, různé další slovníky (cizích slov, synonym atd.) – záleží na “zaměření” autora. Mě se například hodně osvědčil slovník Staročeský slovník – pro hledání jmen postav i míst. V dnešní době máme výhodu, že například slovník spisovné češtiny a pravidla českého pravopisu jsou snadno k nalezení na internetu – stejně jako různé cizojazyčné slovníky, staročeský slovník a další.

Příroda – prostředí pro povídku

Příroda		Nejčastější OCHy:	
Titul	Autor	Signatura	Poznámka
Krajina a revoluce	KRAJINA	K 12157	
Malý herbář léčivých rostlin	ČERNÁ, Ludmila	K 6265	
Příroda v ČSSR	PŘÍRODA	K 5053	

Další tabulka, která na pořádné rozšíření teprve čeká. Pokud se váš příběh odehrává v přírodě, není špatné mít tu a tam nějakou knihu a nahlédnout do ní – i když nejpřínosnější jsou samozřejmě samotné procházky. Nejlepší jsou takové knihy, kde se dozvíte o krajině v různých historických obdobích – zde musíte hledat ony pověstné jehly v kupkách sena.

Co se jinam nevešlo

Co se jinam nevešlo			
Titul	Autor	Signatura	Poznámka
Malý slovník jednotek měření	CHVOJKA, Miloš	K 5966	
Naše lidové stavby	LANGER, Jiří	E 9743	
Peníze celého světa	HLINKA, Bohuslav	D 10696	
Jídlo a pití v pravěku a ve středověku	BERANOVÁ, Magdalena	D 16340	
Kdo pije vlčí mlíko aneb Jak se léčilo za starodávna	HUPTYCH, Miroslav	P 8401	

Poslední tabulka je s knihami, které nabízejí různá témata, která se nevešla do předchozích kategorií. I zde by samozřejmě šlo mnohé rozšířit a mnohé doplnit. A samozřejmě opět záleží na samotném

zaměření autora, zda píše sci-fi, městskou fantasy nebo klasické hrdinské příběhy... A samozřejmě, na příkladu knihy „Jídlo a pití v pravěku a starověku“ není potřeba do povídky vpisovat přesný recept, co si hrdina klohnul k večeři, ale hodí se vědět, co asi jíst mohl a co ne – a nechte čtenáři na fantasii, ať si to doplní sám.

Pamatujte, že pokud tyto věci budete znát vy, bude je znát i sám hrdina. A pokud je bude znát hrdina, bude jeho svět působit mnohem lépe. Mnohem věrohodněji.

Krev, pot a slzy

Tento článek vyšel na přelomu let 2009 a 2010 v časopise Pevnost jako kratičká série s názvem „Krev, pot a slzy“. Šlo o součást rubriky „Profíci radí“, kde různí spisovatelé nabízeli různé pohledy na tvůrčí psaní a nabízeli nekonečné množství rad. My vám jej nabízíme lehce upravený tak, aby se informace neopakovaly, a zároveň, abyste díky tomu mohli trochu nahlédnout pod pokličku naší literární dílny.

V květnu 1940 slíbil Winston Churchill svému národu jenom krev, pot a slzy. Nebyla to věru optimistická předpověď, a i když jistě hledal i jiné cesty, nakonec svému slibu dostál. A stal se jednou z nejvýraznějších osobností dvacátého století. Naše spisovatelské utrpení se nemůže rovnat tomu, které prožili lidé za války, přesto ani já, pokud jde o psaní a zejména o to, aby napsané někde vyšlo, vám nemohu slíbit o nic víc, než tehdy slíbil Churchill.

Pokud už psaní znáte, není pro vás překvapením, že to stojí spoustu sil. Někdy se pořádně zapotíte, než dáte dohromady ucházející odstavec. Plivete nadávky a krev, někdy obrazně, někdy doslova – například když v okamžiku usilovného přemýšlení nad budoucím dějem hryžete rty.

A když konečně něco dopíšete, nabídnete a případně vydáte (a o to tu přeci jde)? Pokud se jmenujete Kulhánek nebo Žamboch, jste za vodou. Pokud ne, pokud dokonce nemáte vůbec žádné slavné příjmení a povídka je vaší prvotinou, pak je docela velká pravděpodobnost, že z konečného výsledku vám bude pouze do pláče. Zvláště, pokud jste labilní jako já. Potom totiž přijde náročný čtenář a řekne: to je ale blbost, to nečtete. Je jedno, že dalších sto mlčí, protože se jim to líbilo – rozum v této chvíli mlčí, protože někdo pohaněl vaše děťátko.

Natož, když se takových najde víc.

Pamatujte, že deset lidí, kteří vás pochválí, vydá za jednoho, který vás jen tak mimochodem shodí.

Přesto to za to stojí. Proč? Neptejte se, já to nevím, i kdybych rád.

O workshopech

Profíci, kteří přispěli do této rubriky, se dělí na dva typy – jedni, kteří literární workshop rádi nemají a druzí, kteří z něj vzešli a nedají na něj dopustit. Osobně si myslím, že je potřeba mít správnou náuru, abyste dokázali něčím takovým projít.

Nesmíte být úplně nesmělí, protože se ve vás budou rýpat cizí lidé a budou po vás chtít, abyste se na oplátku rýpali v nich. Nesmíte být ani úplně depresivní, protože smysl workshopu je v tom, že kritizujete a jste kritizováni. Jak mi do jednoho posudku napsal kdysi Jirka W. Procházka: *„nikdy nechtějte, aby vás plácali po ramenou – to je na prd. Ať vás plácají po zádech, až Vám vyjde nějaká dobrá věc v časáku nebo knižně – ale předtím je určitě lepší jakoukoli věc nechat projet tordými připomínkami.“*

Pokud jste uzavření, ani pak není workshop to pravé; stejně pokud neradi cestujete (nebo nemůžete cestovat). Většinou je to o tom, že se sejdete tváří v tvář a povídáte si. Jistě, přes internet to jde také, ale tam je jedna velká nevýhoda – mnohem snáz se tam nadává, aniž by to mělo nějaký přínos. Když si ale takového kritizátora podáte z očí do očí, většinou se musí zamyslet, proč se mu to nelíbilo – a občas i odpoví. Pak máte skoro vyhráno.

Přínos workshopu je několikanásobný. Za prvé se naučíte pracovat s textem. Tedy, že je nutné jej opravovat, škrtat, přepisovat či úplně vyházet a psát znovu.

To je věc, která je k nezaplacení v okamžiku, kdy vám redaktor (pro příklad jej pojmenujeme pan Tomáš) řekne, že by to chtělo upravit tady, tady a tady a že konec je takový nejasný a hlavně, že by ta povídka měla mít jiné jméno. Pokud nezkušený autor (pro příklad mu říkejme pan Míla) odpoví, že na jméně povídky mu záleží a že ho měnit nebude, protože to má souvislost s haldou jiných, i když nikdy nevydaných (a přiznejme si to, nejspíš

i nevydatelných) povídek, pak by mu pan Tomáš řekl: „Nic? Tak nic!“ A bylo by.

Naštěstí pan Míla nebyl hloupý, prošel si několik workshopů a věděl, že redaktoři jenom dělají svou práci a většinou vědí, proč a co chtějí. Taky věděl, že ho ve workshopu naučili, že jeho text není Bible svatá, a navrhl několik alternativních názvů. A pan Tomáš řekl „ok“ a povídka vyšla...

Za druhé se poznáte s lidmi, kteří také píší, a co víc, s lidmi, kteří psané vydávají. Mnohem snazší je totiž takového redaktora pozvat na pivo, popovídat si s ním, zjistit, co se mu líbí a co naopak vůbec nemusí a pak mu dát povídky odpovídající jeho vkusu.

Ne, není to tak, že si můžete povídku zaplatit pivem. Povídky si vždy zaplatíte jenom tím, jak ji napíšete. A i k tomu, to za třetí, je workshop dobrý. Většinou se totiž dozvíte, co byste psát neměli – výběr té finální a správné cesty je vždy na vás. Ale když nic jiného, naučí vás to vyvarovat se nejzákladnějších chyb. Naučí vás, abyste si povídku několikrát pročetli, než ji dáte z ruky.

Kdo hledá, najde

Workshopy jsou u nás různé, a každý je pojímá jinak. Pokud nepíšete pouze science fiction či fantasy, máte těch možností docela hodně. Můžete studovat literární akademii, můžete si projít různými kurzy tvůrčího psaní. Jaké jsou, to netuším, protože jsem nikdy neměl tolik odvahy, abych vyrazil mimo „náš“ rybníček.

Jako scifisté máte těch možností o něco méně, ale přesto docela dost. Nejstarší a nejznámější je u nás SFaF workshop, s jehož pásmem se setkáte na každém větším conu. Mezi jeho hlavní osobnosti patří Honza Macháček, Jiřina Vorlová a Slavoj Ševců. Funguje tak, že na internetu najdete zmínku, že se tam a tam workshop chystá – pošlete povídku, dorazíte v daný čas na dané místo a pak se už nestačíte jen divit, co všechno za chyby u vás ostatní najdou. A stejně tak upozorníte na chyby ostatní autory, kteří se též účastní, abyste v tom divení se nebyli sami.

Je to pohodlné, jednoduché a pomáhá to. Mě se díky tomu povedlo propracovat se v prvních Drakobijcích na čtvrté místo (což bylo moje první „velké“ publikování). Když to pomohlo mně, proč by to nemohlo pomoci i vám?

Na internetu naleznete zmínky o řadě dalších tvůrčích dílnách či kurzech nebo dokonce letních táborech. Jenom pozor, ne všude vás budou chtít s fantasy. Holt jsme stále ještě popelky ve velkém světě literatury.

Poslední možností, o níž se zde zmíním, je vyzkoušet literární workshop „Mistři písmen, učni slov“, který pořádá Městská knihovna v Praze a který má na svědomí moje maličkost.

Workshopy vám mohou v mnohém pomoci, ale vyžaduje to dřinu. Při psaní, při poslouchání výtek a nejvíce ze všeho při opravování povídky do náležitějšího tvaru. Zapotíte se pořádně a nikdo vám nemůže slíbit, že hned napoprvé to dokážete dovést do vítězného konce. Je možné, že to bude trvat několik dlouhých let, než prorazíte. Každopádně vytrvejte; vítězství je sladký pocit – třeba i proto, že za případný honorář si můžete koupit čokolády, co hrdlo ráčí (a přiznejme si to zcela otevřeně, stejně jí většinou nebude tolik, abyste po ní ztloustli).

Čtení nejenom pro radost

Jak jsem psal na začátku, ne pro každého je workshop vhodný. Ať už proto, že se vám do něj příliš nechce, nebo nemáte tu správnou dávku drзости, odvahy a exhibicionismu, nebo proto, že prostě nemáte šanci se na žádný dostat. Je tu samozřejmě i jiná možnost, zvlášť vhodná pro všechny introverty a ty, kteří si lépe pamatují napsané než slyšené.

Příručky tvůrčího psaní nebo tipy k načerpání informací jste našli v předchozí kapitole. Nejen jimi je ale autor živ. Knížky jsou pro spisovatele nejenom výsledným produktem, ale zároveň i jeho zdrojem duševní potavy.

Čtete hodně a čtete cokoliv, čtete, co vás baví, a pište, co vás baví. Zezačátku se třeba neubráníte tomu, abyste psali přesně jako váš vzor. A já říkám, nebraňte se tomu, klidně kopírujte. Když takhle napíšete padesát stránek, je to padesát stránek, během nichž se zlepšíte, získáte zkušenosti, naučíte se trpělivosti a třeba i tomu, aby vás prsty na klávesnici poslouchaly lépe. Pište v takovém případě co nejvíc, pravidelně a hodně. Půjde to skoro samo a získáte tím ten správný návyk, který se vám bude hodit později. Neboli: vypíšete se.

Jen jedna drobná rada: nesnažte se toto dílo udat k otištění. Berte to jako trénink na cvičišti, abyste o to lépe mohli uspět na bojišti. Nebojte se tyto povídky nabídnout rodině k pochválení, kamarádům ke zkritizování a do workshopů k podrobnému rozboru, ale do časopisů nebo sborníku nabídněte až práci zbavenou všech dětských nemocí, veskrze vaší a takovou, za níž se stydět nemusíte.

Otázkou je, jak poznáte, že nastal čas? Přiznám se, že nevím. Třeba to poznáte až po letech, když si zalistujete svými archivními autorskými výtisky – buď je všechno v pořádku anebo si začnete rvát vlasy hrůzou...

Informace máme – co s nimi?

Následuje velká hrst příkladů, jak využít inspiraci, kterou jste zatím nasbírali – ať už ve workshopech nebo v poučných knihách. Ovšem na samý začátek malé varování: ne pro každého se tento způsob psaní hodí. Mnohdy je svět jako takový vystaven tak fantaskně, že jakákoliv realita to může pohnojit. Proto se zamyslete, co akceptujete a co nikoliv. I to je zásadní rada, kterou byste měli mít vždy na paměti, když vám někdo bude něco vytýkat či navrhopat.

Pro psaní jako takové je nejlepší, když všechno do sebe pasuje: příběh šlape, prostředí je dokonalé, atmosféra perfektní, pointa geniální... Obecně platí, že i když vám to občas v něčem skřípe, tak pokud se vám povede některá z těch částí, čtenář pak snáz odpustí

nedostatky jinde. Nadupaný příběh nepotřebuje dopodrobna rozehrané pozadí světa, stačí jenom náznak. Atmosférická depresárna může být i bez příběhu a zapůsobí stejně dobře. Proto se snažte být alespoň v něčem nejlepší – je to snazší než být nejlepší ve všem.

Staňte se kulisáky

Prostředí jako takové je jedním z aspektů, kde se dá talent nahradit poctivou dřinou a řemeslem. Vzpomeňte si na svá dětská léta a na stavebnici lego (možná si s ním hrajete ještě dnes jako já). Máte spoustu kostiček různých barev, které můžete libovolně pospojovat. Můžete postavit cokoliv, co vám vaše fantasie dovolí. Jenže ne vždycky se podaří postavit něco nového, dokonalého a neotřelého. Tu přebývá kostička, tady vám chybí správná barva. Přesto, pokud toužíte po něčem dokonalém, je tu možnost – vezmete si návod a postavíte si některou z předvolených možností.

Není to přesně ono, jistě, ale je to precizní a na pohled dokonalé. Poté, co stokrát postavíte zelený domeček, nebude vám dělat problém postavit ten samý domeček červený už popaměti. Bude se lišit od modrého jenom malinko, ale přesto bude jiný, než jak ho ukazuje návod.

Pak je tu ovšem cesta střední a nejlepší – vyberete si jenom něco a na tenhle základ naroubujete už vlastní výtvary. Dělejte to takhle i při psaní – doplňte svět detaily, které budete mít dopodrobna vypracované naší minulostí. Někdy stačí jenom naznačit, abyste díky nim mohli popsat svět vašich hrdinů natolik věrohodně, že vám čtenář odpustí jiné prohřešky (a hlavně má pak recenzent co vychválit a třeba zapomene i kritizovat ten zbytek, takže z toho vyjdete jako vítězové).

Mnohdy pomůže nějaká známá historická skutečnost – velmi často je u spisovatelů vidět například inspirace Vikingy. Pak postačí napsat, že vousatí válečníci pluli na lodích zdobených dračími hlavami, v ruce svírali kulaté štíty a krátké meče; a čtenář ví své.

Scénu si zvizualizuje (to je slovo, co? Takovým se vyhýbejte) a je pro něj už snazší se soustředit na ten zbytek. Pak je ale nejlepší, když jména takových hrdinů zní alespoň trochu seversky (Obelaf, Asteraf, Paragraf, Telegraf) a dáte jim do vínku víru v drsného boha válečníků. Takhle můžete bez práce použít do svého velkého kusu kulisy a kostýmy z jiné hry – ušetříte na výrobě a přitom nebudete hrát s holou řítí.

Dobrá, možná jsou Vikingové příliš ohraní: pak stačí použít jiné detaily – například do tartanu oděný dudák o sobě říká vše, aniž by spustil první melodii. Pak je velká šance, že příběh se bude odehrávat v kopcích, kde budou žít klany neohrožených bojovníků v kiltech, kteří společně bojují proti zlému černokněžnému králi z jihu, který se je snaží ovládnout.

Anebo ženy zahalené od hlavy až k patě, z nichž jsou vidět jen oči, zpěv nesoucí se z vysoké věže a muži odění do burnusů – vsadil bych se, že za hradbami města vonícího kořením bude horká poušť.

Je to jasné?

Že mi nevěříte? Koukněte na Eddingse, na Vladimíra Šlechtu, na Sapkowského a na spoustu dalších autorů, na které si třeba ani nevzpomenou.

Do hospody s umytýma nohama

Tímto nadpisem se blížíme k dalším dvěma příkladům. Ten první je vlastně varováním, na co si dát pozor, respektive, co vám nároční čtenáři omlátí o hlavu.

To si vezměte k srdci – čtenář je vlastně tou osobou, pro niž píšete, nikoliv pro honoráře nebo něco jiného. Čtenáři byste měli vyhovět ve všem. A že nikdy nemůžete vyhovět všem? Jistě, nemůžete – ale přesto se o to musíte snažit neustále.

Čtenář je také tím, kdo vás může potopit; je tím, kdo vám neodpustí sebemenší škobrtnutí; je tím, kdo vás povzbudí k dalšímu psaní (pokud máte štěstí na správného čtenáře).

Nejllepší obranou je získat z několika čtenářů své „prvočtenáře“ – a to nejlépe z takových, kteří jsou hodně kritičtí a mají hodně připomínek (pozor – ovšem věcných připomínek). Někdy je to hledání na pár let, někdy máte velké štěstí. Čím víc budete psát, tím víc máte šanci nějakého najít – mezi kolegy spoluspisovateli (i proto se workshopy, o nichž byla první část mého povídání, hodí – nasbíráte emailové kontakty a máte vystaráno).

Takže, kdysi jsem narazil na povídku, která měla mnoho dětských nešvarů, ale velký potenciál do budoucna. Bohužel přibližně ve dvou odstavcích se autorovi povedlo tolik chybiček, až to skoro nebylo hezké. Hlavní hrdina přicválal do města, které plnilo funkci hraniční pevnosti, ale nemělo hradby ani jinou magickou obranu. Přišel do hospody, kde si objednal džbán vody a ubytování. Za ubytování zaplatil tři zlaté, za vodu dva. A nebylo to nikde v poušti, hned vedle byla studna, ze které napojil koníka. Následně se zapsal do knihy hostů, získal pokoj – snad i s postelí s nebesy – a nebylo to královské apartmá. Následující den si zakoupil další džbán vody na cestu a pytlík ovsa pro koníka (za tři zlaté) a odcválal do pustiny s tím, že se nají bobulek a hub.

Že vám to přijde hodně chyb najednou? Nenechte se zmýlit – tady to sice hodně bouchá do očí, až má čtenář na každém velký monokl, ale nebouchá to o nic víc, než mnohde jinde. Jsou to rány stejného kalibru – i když použijete tlumič, že místo „prásk“ uslyšíte jen „ssss“.

Jaké z toho plyne poučení? Dejte si na to všechno pozor. Promyslete si všechno do hloubky. Zůstanu-li u „hospodského“ příkladu, nemusíte popisovat, jaké místnosti hospoda měla, kolik schodů vedlo do prvního patra a z jakého druhu dřeva byla hospoda postavená – ostatně takový popis by byl možná horší než odstavec výše. Ale měli byste to vědět, připraveni na to, že se vás někdo zeptá.

Nezeptá se, ale popis pak bude o mnoho lepší, bude v něm poznat hloubka a to, že svému světu rozumíte. A budete-li tam mít

něco, co normální čtenář neví, něco navíc, potom dokážete svět i řádně okořenit.

A druhý hospodský příklad? V Dějinách hmotné kultury je zmínka o hostincích cechovních. Tedy takových, které jsou určeny jen pro příslušníky daného cechu. Tam se mohli levně stravovat řemeslníci, tam mohli přenocovat potulní tovaryši, kteří čas od času dostali i od mistrů polévku zadarmo. Jakmile jsem tento motiv objevil, říkal jsem, že by bylo pěkné to přetvořit. Třeba zájezdní hostinec pro členy určitého rytířského řádu, kde by našli nocleh, mohli by si nechat opravit zbroj, zjistit novinky... použil jsem ho, ale nebyl jsem první. A řekl bych, že nebudu ani poslední.

Já a vy, spisovatel a čtenář

Použil jsem takto mnoho detailů, které někde existují. Mí hrdinové navštívili místa, která nám nejsou úplně neznámá. Procházeli se uličkami Kutné hory, z vyprávění se doslechli o povstání ve švýcarských kantonech, sem tam přišla řeč na válku německých rytířů proti Polákům, samozřejmě nechybí první křížová výprava. V jedné knize je několik set let historie, několik desítek skutečných míst a skutečných jmen (a jedna skutečná historická postava). A výsledek? Stín Černého hvozdu byl v pěti recenzích pochválen jako kniha s propracovaným vynikajícím prostředím (jednou jako typicky českým, podruhé inspirovaným Pánem prstenů – inu, vyberte si) a v jedné recenzi byl pohaněn s tím, že prostředí je nejslabším místem románu.

Inu, vyberte si.

Vybírat si musíte neustále – někdo vám něco zkritizuje, někdo něco pochválí. Pamatujte si, že když vám jeden člověk řekne, že hrdina je blbec, může být blbcem onen čtenář. Řekne-li vám to těch čtenářů deset, asi na tom něco bude. Pokud vám to řekne sto čtenářů, ale vy stále budete z hrdiny dělat génia, i když jím není, budete za blbce vy. Kde je přesně ta hranice, je těžké odhadnout. Lety na to přijdete.

Workshopy, knihy a inspirace naší minulostí, to je jen malá část toho, co můžete jako spisovatelé vstřebávat. Můžete se naučit mnohé, ale nikdy ne všechno. Neexistuje pravidlo, že když si přečtete všechny knihy o psaní, všechny knihy o historii a prolezete všechny workshopy, stanete se „spisovateli“.

Můžete se zlepšit, můžete nabrat pár nových nápadů a pár metod, které určitě zabírají. Ale nejvíc toho musí jít od vás. Teprve když to všechno, co se naučíte, podrobíte přísné analýze a vztáhnete na sebe, pak máte šanci.

Držím vám palce. A pokud jsem vám řekl málo a chtěli byste víc, přijďte do knihovny na náš workshop. Dozvíte se toto a mnohem více. A třeba právě to bude ten pověstný malý krůček, který pomůže.

Literární dílna Městské knihovny v Praze

Jak a proč se přihlásit

Mistři písmen, učni slov je literární dílna Městské knihovny v Praze určená pro začínající autory píšící science fiction a fantasy. Pro zájemce je připraveno množství rad, tipy na zajímavé knihy o psaní, kontakty a odkazy na literární soutěže. Negarantujeme, že od nás odejdou hotoví spisovatelé, ale autoři kromě mnoha informací získají i vodítko, jak se posunout dál.

S některými, kteří naši literární dílnu absolvovali, máte nyní možnost se setkávat v tematických internetových magazínech, v antologiích nebo na stránkách časopisů Pevnost a XB-1. Abychom však byli stoprocentně objektivní, někteří na druhou stranu zjistili, že je baví psát jenom podle sebe a pro sebe; s jejich povídkami nebo knihami se na knižních pultech zřejmě nikdy nesetkáme...

Jak se přihlásit

Podmínky účasti jsou jednoduché:

- Stát se čtenářem knihovny (lze zařídit i na místě, čtenářský průkaz stojí 80 korun). Žádná další finanční investice vás už nečeká.
- Mít připravenou povídku cca 5-10 stránek dlouhou, na níž budete ochotni během půl roku pracovat. S touto povídkou budeme, byť nepřímo, pracovat po celou dobu. Tedy s jejími hrdiny i se světem, budeme rozvíjet různé motivy, což by mělo posloužit nejenom k procvičení určitých problémů, ale i Vám, abyste měli možnost prostředí Vaší práce poznat lépe.
- Mít odvalu postavit se čelem ke kritice ostatních účastníků a lektorů.
- Vydržet až do konce.
- Přihlásit se na email: lincm@mlp.cz.

- Workshop probíhá vždy v průběhu půl roku; setkání nového cyklu jsou v září a únoru. Přihlašovat se můžete průběžně, maximální počet účastníků je deset, takže čím dříve projevíte zájem, tím větší šanci máte, že se na vás dostane.
- Veškeré další informace včetně termínů a upřesnění dodáme po přihlášení, něco by mělo být k nalezení i na webu knihovny www.mlp.cz/.

Jak to probíhá

Zájemci vstupují do workshopu s již hotovou povídkou, na níž hodlají v průběhu pěti plánovaných setkání pracovat. Každé z nich má pak určité téma – například tvorba světa a prostředí, postavy a jejich charakteristiky nebo kostra příběhu a stavba děje.

Část každého setkání je věnována teorii (rady a tipy na dané téma), další část pak rozebírání krátkých textů, které si účastníci vždy připraví předem. Díky tomu si mohou zvyknout na pravidelné psaní, tak i na dodržování termínu odevzdání a určeného rozsahu (což se hodí zejména pro literární soutěže). Komentování příspěvků zbylých kolegů pak pomáhá získat tolik potřebný nadhled pro opravování vlastních prací.

Protože si nenárokujeme patent na všechno vědění, na každém setkání je přítomen nějaký odborník. Jde o takové hosty, kteří mají krušné začátky již za sebou a mohou nabídnout pohled z „druhé strany“: spisovatelé, redaktoři, recenzenti či vydavatelé. Setkání tak fungují nejenom jako dílny tvůrčího psaní, ale pomáhají i k získávání důležitých kontaktů, bez nichž se žádný autor dnes neobejde.

Z úst vydavatele se například dozvíte, jak text odevzdat, aby si jej vůbec někdo přečetl: pokud se texty přijímají elektronicky, neposílejte text tištěný. Pokud se přijímají pouze tištěné texty (a to nejčastěji, protože papír i toner do tiskárny něco stojí), tak nejlepší je

mít text pouze na jedné straně s dostatečně velkým fontem a rozumným odsazením okrajů.

Spisovatelé budou mít rady tak různé, jak jsou sami různí, přesto se v základních věcech shodnou: před odevzdáním je potřeba si text několikrát pročíst a vyčistit; v nejlepším případě o pár procent zkrátit, aby zmizely zbytečnosti. Vždy je lepší nechat text nejméně čtrnáct dní odpočívat než jej opravovat ihned. Je nutné vědět, o čem píšete a to dostatečně do hloubky, přestože z celé naučné knihy použijete v povídce nakonec jen jednu větu.

A další a další a další rady – co profík, to názor, to zajímavost, to použitelná informace. Přiučí se nejenom úplný začátečník, věřte mi. Získáte tak potřebný nadhled a můžete si vybrat radu od toho, jehož knihy máte nejraději.

Jaký je náš přístup?

Proč zrovna název „Mistři písmen, učni slov“? Slova z písmen dokáže složit téměř každý, ale složit slova ve větě, které zaujmou čtenáře, to už je složitější...

Jsou různé přístupy k tvůrčímu psaní, možná jich je dokonce tolik, kolik je učitelů i „učitelů“. My jdeme cestou „talentu a řemesla“, kdy je talentem míněno to, že se vám v hlavě zrodí příběh, atmosféra i charaktery postav. To samo o sobě je vynikající; avšak převést tuto představu na papír je už těžší. K tomu je potřeba řemeslo. A právě tuto stránku se u našich oveček snažíme zlepšovat – gramatikou, interpunkcí a odstavci počínaje přes způsoby, jakými se píše přímá řeč, až po drobné rady typu: „popisujete-li něco, nazvěte to jménem. Nepište, že u cesty stály vysoké stromy, ale napište, že cestu lemovaly topoly.“

Jasně že tohle nestačí k tomu, aby se někdo stal slavným spisovatelem, ale pomůže to tomu, aby se zajímavé myšlenky a příběhy staly pro běžného čtenáře stravitelnými. Aby autor dokázal sdělit to, oč mu šlo, a hlavně tak, aby to čtenář pochopil tak, jak měl.

Proč zrovna knihovna?

Důvodů, proč literární dílnu připravujeme, je hned několik. Na prvním místě je samozřejmě snaha začínajícím autorům pomoci. Cesta od první povídky k první publikované povídce je trnitá, bolestivá a mnohdy trvá i několik dlouhých let. Víme, že jakákoliv pomoc, rada a zejména zkušenost má v tomto počátečním období cenu zlata.

Navíc literární aktivita do domu zasvěcenému literatuře neodmyslitelně patří. Samotné prostředí knihovny má rovněž svůj význam; je zde k dispozici řada knih o psaní, učebnic tvůrčího psaní a knih o literární teorii, ale i dostatek příběhů, které jsou použity jako příklad. A navíc i samotný prostor naplněný příběhy je sám o sobě inspirativní.

A poslední věc se týká nejenom psavců, ale všech čtenářů obecně. Literatura je v porovnání s jinými oblastmi zábavy vždy za popelku, přestože její význam je nedocenitelný. A naše literární dílna je jedním z mnoha střípků naší snahy – abychom i v budoucnu mohli nabízet čtenářům kvalitní knihy, pomáháme začínajícím autorům, aby snáze překonali těžké začátky a psali lépe. Věříme, že naše snaha nevyzní zcela do prázdna...

Další aktivity

Kromě této literární dílny připravujeme i další akce vhodné pro začínající autory. Jde jednak o setkání pro „pokročilé“, tedy pro ty, kteří již workshopem prošli. Probíhají nepravidelně a spočívají většinou pouze v setkání a vzájemném hodnocení aktuálních povídek.

Dalším projektem, který se teprve rozbíhá, jsou tematické přednášky vhodné nejenom pro psaní. Vzhledem k tomu, že pro autory je mnohdy obtížné získat potřebné informace, oslovili jsme odborníky-spisovatele, kteří se o své know-how podělí. Součástí těchto přednášek je i praktická ukázka a možnost vyzkoušet si vše

na vlastní kůži. Pro lepší představu akce již proběhlé nebo i plánované:

- Povídání o zbraních, o boji, o možnostech šermíře, ale i o hloupostech, s nimiž se můžete setkat ve filmech nebo knihách.
- Pro hrdiny, kteří často cestují, je ideální přednáška o koních (co kůň dovede, co nesvede, jak se řídí a co všechno už znali ve středověku).
- Pro lukostřelce exkurze do dějin luků a samozřejmě možnost si i vystřelit...
- Jak napsat erotickou scénu tak, aby nebyla ani k smíchu, ani porno...
- Vaření a jídlo – abyste středověkému rytíři nenabídli k večeři třeba bramboračku...
- A mnohé další...

Slovo na závěr

Slova, která možná lépe než celý předchozí článek charakterizují to, oč se snažíme, vyřkla spisovatelka a knihovnice Františka Vrbenská:

„Tohle je přidaná hodnota knihoven, které nemůžou konkurovat žádné informační systémy. Není pro masy, jenže o to hlouběji (v pozitivním smyslu) zasáhne ty, kteří mají zájem.“

Třeba tato slova nalákají i vás.

Míla Linc
Mistři písmen, učni slov
knihy o psaní, knihy pro psaní

Vydala **Městská knihovna v Praze**
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. vydání
Verze 1.0 z 24. 1. 2014